

Els musulmans als Països Catalans

La comunitat islàmica està creixent i amb ella creix el nombre de mesquites, cementiris i totes les mostres de la seva religió.

La presència musulmana al carrer als Països Catalans ja és part de la quotidianitat. Les dades estadístiques ens indiquen que el seu nombre és encara relativament poc important sobre el total, però comencen a ser una minoria prou considerable per a tenir-los presents. Més enllà de polèmiques sobre el burca i conflictes més o menys importants que es poden produir, els musulmans són una realitat que tot indica –per immigració i per taxa de natalitat– que serà creixent els pròxims anys. Ens haurem d'acostumar a veure créixer mesquites i construir els *almacbara* o cementiris musulmans a les nostres ciutats. Inevitablement, i com ha passat i passa en d'altres països d'Europa, els conflictes seran inexorables: des de les polèmiques pel burca o el vel fins a la política.

Assignatura de religió islàmica.

A mitjan mes de juliol, el president de la Federació Islàmica de les Illes Balears, Lounis Meziani, va ser rebut pel conseller d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, Bartomeu Llinàs. L'ensenyament de la religió islàmica fou un dels aspectes tractats. El conseller –segons Meziani– es va comprometre a estudiar conjuntament amb la Federació a partir de setembre la possibilitat d'introduir la religió islàmica al currículum educatiu balear. Aquesta és una de les reivindicacions més importants que fan a hores d'ara les organitzacions musulmanes davant de les administracions autonòmiques del País Valencià, les Balears i Catalunya. Malgrat que l'any 1996 el govern espanyol va aprovar que es pogués impartir a les escoles religió islàmica –també se n'aprovaren els

continguts–, la realitat és que les administracions autonòmiques –que tenen les competències en educació– no han volgut complir aquell decret. Segons la Unió de Comunitats Islàmiques d'Espanya (UCIE), només sis autonomies estan complint “uns mínims legals” mentre que la majoria no contracten els professors que caldria.

En el cas dels Països Catalans, el nombre d'al·lots que són musulmans justificaria la contractació del professor per impartir-los la classe de la seva religió. Així es desprèn de les dades ofertes per la UCIE. Els 4.197 al·lots de les Illes, com els 15.981 del País Valencià i com, sobretot, els 39.610 de Catalunya que estan escolaritzats i que són musulmans no poden seguir l'assignatura de religió islàmica perquè no tenen professors. Segons denuncia la UCIE, a tot l'estat “només atenen una demanda bàsica de classes de religió islàmica, a l'etapa d'educació primària, les autonomies d'Andalusia, Aragó, Canàries, Ceuta, Euskadi i Melilla”. A la resta no hi ha professors, “tot i que n'hi ha a l'atur”, i tots els alumnes “estan encara sense classes de la seva religió”, després de quasi quinze anys d'haver aprovat el govern espanyol aquesta assignatura. Per a la UCIE el més greu és que “ni tan sols es dona autorització d'impartir classes (de religió islàmica) si els mateixos pares es mostren disposats a contractar els professors”.

Cementiris. L'any 2007, el govern de Zapatero va “instar” els ajuntaments de municipis amb presència musulmana que “cedissin” terrenys perquè s'hi poguessin construir els *almacbara*, que són els cementiris d'aquesta religió. El problema és que molts consistoris fan

orelles sordes no només al govern, sinó també a la llei. Segons la llei del 1992, del 10 de novembre, que desenvolupa l'acord de cooperació entre l'estat espanyol i la Comissió Islàmica d'Espanya, es reconeix el dret a ser enterrat en zones acotades per a musulmans als cementiris públics o bé que les comunitats d'aquesta religió tinguin els seus propis *almacbara*.

Però la pràctica diu que, després de quasi vint anys que fos aprovada aquella llei, poc cas se n'hi fa. El precepte islàmic segons el qual la tomba ha d'estar dirigida cap a la Meca no és un problema seriós. Més ho és la tradició islàmica segons la qual els morts han de ser enterrats sense fèretre, únicament embolicats amb tres o cinc llençols. Tot i que el govern de Zapatero va demanar el 2007 a la Federació Espanyola de Municipis i Províncies que fes saber a tots els consistoris que vulnerarien la llei de llibertat religiosa si seguien fent orelles sordes a la necessitat d'habilitar espais per a enterraments de musulmans segons el ritu islàmic, la veritat és que són molts pocs els municipis que li han fet cas. Als Països Catalans hi ha tres cementiris musulmans –un a cada territori–, però no han estat exempts de polèmica, com a tantes altres bandes on les comunitats islàmiques n'han volgut crear. La raó per a la polèmica és que sovint els ajuntaments interpreten que la normativa prevista en el Reglament de policia sanitària mortuòria, que impedeix “la conducció, trasllat i enterrament de cadàvers sense el corresponent fèretre”, és la que els obliga. Igualment provoca problemes interpretatius en el sentit que, per raons sanitàries, encara que siguin enterrats sense fèretre, s'ha de disposar algun tipus de sistema per a evitar filtracions contaminants fruit de la descomposició dels cossos. I, finalment, també hi ha problemes pel que fa al termini habitual –cinc anys– per a traspassar les despulles als dipòsits d'ossos, cosa que els musulmans no accepten de cap manera perquè els seus cadàvers no es poden tocar d'allà

RAFA GIL

A dalt, la mesquita de València i, a sota, un oratori a Barcelona. Als Països Catalans hi ha unes 240 mesquites, unes 50 més de la xifra oficial.

on estan enterrats excepte en casos molt excepcionals. Tampoc no es pot obviar, tot i que no es reconeix mai oficialment, que entre el veïnatge d'algunes localitats –especialment les més petites– no és especialment popular que s'hi pugui construir un cementiri “moro”.

El cas de l'*almacbara* de Palma és un bon exemple de com l'entesa entre administració i part de la comunitat musulmana resulta molt difícil. Els islamistes de Mallorca el demanaven insistentment a les autoritats des de feia deu anys. Però no se'ls l'han escoltat fins fa molt poc. De fet, el primer enterrament a l'*almacbara* de Palma va tenir lloc el mes de gener passat, gràcies al fet que l'ajuntament ha habilitat al cementiri municipal de Son Valentí una zona acotada perquè els musulmans hi puguin enterrar segons el seu ritu. Però la Federació Islàmica de les Illes Balears no el reconeix perquè les normes sanitàries imposades per l'administració van, segons Meziani, “contra l'enterrament musulmà”.

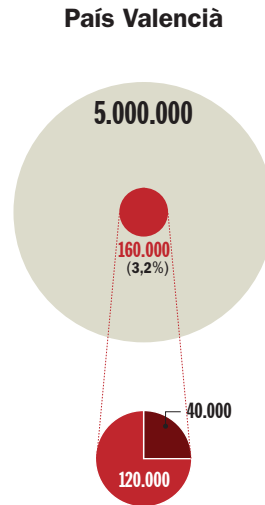
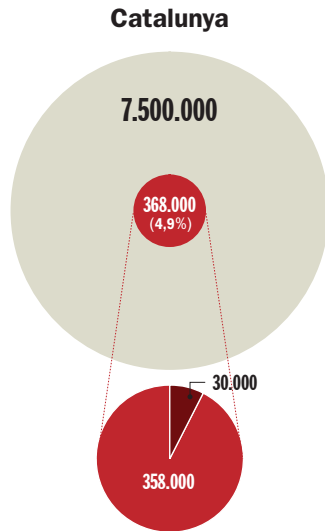
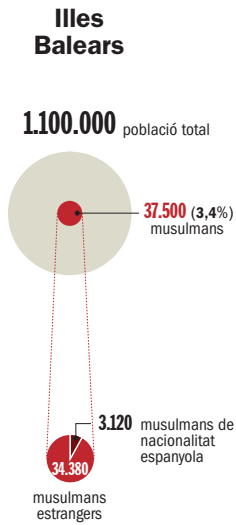
EL TEMPS

Mesquites. El nombre de mesquites als Països Catalans va creixent any rere any. El nombre estimat que es dona aquí (vegeu requadre), 193, surt de les estadístiques que va publicar la Unió de Comunitats Islàmiques d'Espanya l'any passat més les dues que a les

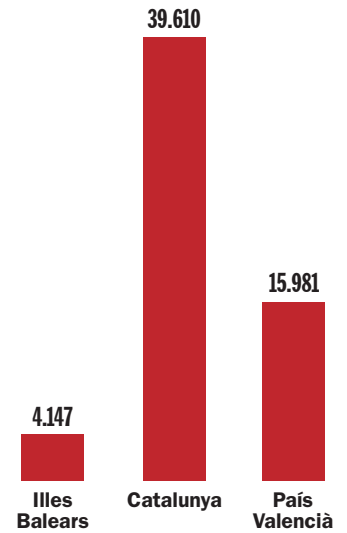
Balears s'han obert des d'aleshores. Segons informacions de premsa, també a Catalunya el nombre s'ha incrementat durant els mesos transcorreguts des de la publicació de la dada. En aquests moments hi ha estimacions que parlen de més de 160 mesquites a tot

Presència musulmana als Països Catalans

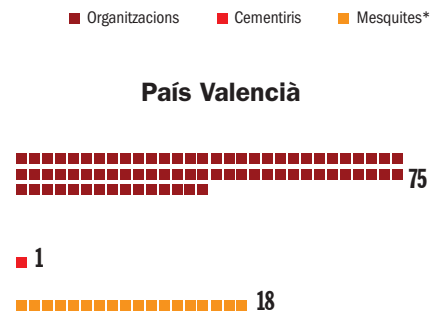
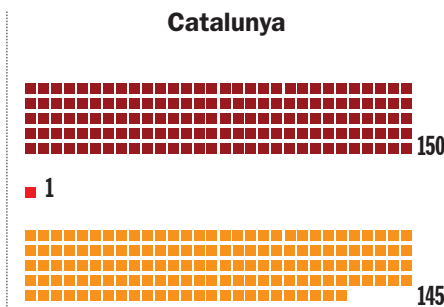
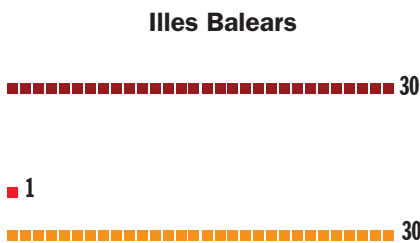
POBLACIÓ

ALUMNAT

INSTITUCIONS ISLÀMIQUES

*El nombre de mesquites canvia molt ràpidament. Aquesta estimació és la present a la font citada. Informacions diverses apunten a un nombre considerablement més gran.

Font: Estudi demogràfic de la població musulmana a Espanya. Unió de Comunitats Islàmiques d'Espanya. Desembre del 2009

el Principat, concentrades la majoria, unes 70, a Barcelona. Al País Valencià a hores d'ara ja podrien ser –segons dades del Centre Cultural Islàmic de València– una trentena. Per tant, estariem al voltant de 240 mesquites als territoris dels Països Catalans. I no es pot descartar que en realitat siguin encara més, tal és la velocitat amb què se n'incrementa el nombre.

Les comunitats musulmanes als nostres territoris es queixen de les autoritats perquè al seu parer haurien de facilitar espais per al ritu o bé cedir terrenys per a edificar-los. La resposta administra-

tiva sol ser negativa, perquè no hi ha obligació legal d'ajudar a construir centres de culte. Potser per la forma en què viuen la seva religió, que de fet ordena tots els àmbits de la seva vida, els musulmans no ho acaben d'entendre, com ha passat recentment a Lleida.

Política. Des del mes de juliol de 2009 és legal el Partit Renaixement i Unió d'Espanya. Es un partit islamista dirigit per Mustafà Bakkach, periodista nascut al Marroc que resideix a Còrdova des de fa quinze anys. L'objectiu del partit és, "a partir de l'islam", assolir "la

regeneració ètica i moral de la societat espanyola". El seu objectiu és "ser present" a les eleccions municipals i –allà on se celebren– també autonòmiques el maig del 2011. A hores d'ara no sembla ser més que un nom, sense possibilitats reals d'incidència política. Perquè els musulmans amb dret de vot són molt pocs i els immigrants de països àrabs no gaudeixen de la possibilitat d'entrar al cens electoral. És clar que, segons el diari ABC, el govern de Zapatero podria estar estudiant la possibilitat de signar amb el govern marroquí un acord de reciprocitat a l'estil dels que són vigents

amb molts països d'Amèrica Llatina, segons els quals els residents espanyols en aquells estats i els d'allà a l'estat espanyol poden votar a les eleccions locals.

El president de la Federació Islàmica de les Illes Balears, Lounis Meziani, no considera que un partit islamista sigui "la solució als nostres problemes" i advoca perquè "hi hagi musulmans a tots els altres partits, que els musulmans siguin regidors de pobles, batlles de consistoris, diputats autonòmics i al Congrés... com passa a molts altres països d'Europa. Així és com es produeix la vertadera integració i la convivència".

De moment, és cert que no hi ha als Països Catalans batlles i regidors musulmans, però és factible que se'n puguin veure d'aquí a no gaire temps. De fet, els trenta mil musulmans amb nacionalitat espanyola a Catalunya tindran dret de vot a les pròximes eleccions al Parlament i a les municipals, igual que els tres mil de les Balears i els quaranta mil del País Valencià. És una força potencialment petita, encara, però és una realitat que va creixent i tard o d'hora es deixarà notar políticament. No sabem què pot passar quan arribi el moment, però sí que sabem que a França, per no anar més enfora, els problemes no s'han solucionat, malgrat l'optimisme en aquest sentit del senyor Meziani.

Fa poc temps, Xavier Lemoine, el batlle de Montfermeil, municipi francès amb el 80 % de la població immigrada, bona part de la qual musulmana, es queixava que si la pressió política dels musulmans creix, "la República no té resposta", i això és, al seu parer, un perill seriós, perquè "ja tenim poblacions que se situen completament al marge del funcionament normal de la República i que reproduïxen exactament el mode de vida que tenen en els seus països d'origen amb els seus costums, tradicions i lleis". Segons aquest polític, "la laïcitat és un concepte que no existeix a l'islam, i és un dels pilars de la nostra república", i si els musulmans, dedueix, van ocupant llocs de responsabilitat política, la tendència serà que la laïcitat declinarà progressivament.

Als Països Catalans, de moment, estem lluny d'un problema polític po-

A l'estat, l'hijab ha creat escassa polèmica. El més conegut ha estat el cas de Najwa Malha, que va canviar d'institut, a Pozuelo de Alarcón (Madrid), perquè li prohibiren entrar amb el mocador.

tencial d'aquesta mena i, també, de partits en contra dels musulmans. De fet, només el ja prou conegut ultradretà català Josep Anglada clama sovint contra la "invasió musulmana". A més de demanar la prohibició de tota mena de vels islàmics i d'alertar sobre el que ell considera un fet provat com és que "el musulmà, per naturalesa, el que vol és envair-nos", Anglada no es talla un pèl a l'hora de reivindicar el dret de sang: "Cap musulmà no pot ser autòcton a Catalunya encara que hagi nascut aquí".

A les pròximes eleccions al Parlament de Catalunya es veurà la força social d'aquest missatge que, en cas de tenir èxit, sens dubte alimentaria el radicalisme de l'altra banda. A hores d'ara pareix lògic pensar que per evitar els problemes que a d'altres països europeus s'han produït, i es produeixen, caldrien polítiques d'integració serioses i ambicioses del col·lectiu musulmà. Però, de moment, poc es fa.

Miquel Payeras